

Sinds 1 mei 2009 bestaat Werkpad. De organisatie ondersteunt mensen met een ernstige visuele, auditieve en/of communicatieve beperking bij het vinden en behouden van werk. Evelien Ribbens, directeur van Werkpad, benadrukt dat ondersteunen iets anders is dan aan de hand nemen. "Het gaat er om dat cliënten zichzelf laten zien. Zij moeten schitteren."

Directeur Werkpad:

“Onze cliënten moeten beter voor zichzelf leren opkomen”

Evelien Ribbens: "Je laat mensen aan de kant staan die graag willen werken en werkgevers missen goede werknemers."

Waarom is Werkpad nodig?

"Werkpad is helaas nodig omdat mensen met een beperking nog niet dezelfde kansen hebben op de arbeidsmarkt als mensen zonder beperking. De doelgroep van Werkpad bestaat uit mensen die heel graag willen werken, maar vaak niet weten hoe ze dit moeten krijgen, niet weten wat voor houding ze moeten aannemen, maar ook niet door allerlei belemmeringen heen komen. En dat is zonde. Je laat mensen aan de kant staan die graag willen werken en werkgevers missen goede werknemers."

Ongeveer de helft van alle doven zit thuis zonder werk. Waarom?

"Er zijn geen goede onderzoeken naar het aantal mensen met een beperking dat thuis zit, maar een grote groep doven werkt inderdaad niet. Hoe kan dit? Ik denk dat hiervoor verschillende factoren zijn aan te wijzen. Om maar te beginnen met dove cliënten zelf. Zeker degenen die hun leven lang in het speciaal onderwijs hebben gezeten, en nu generaliseer ik een beetje, komen vaak slecht voorbereid op de arbeidsmarkt. Ze zijn met de beste bedoelingen opgeleid, maar toch vaak heel beschermd grootgebracht. Er werd veel voor ze geregeld. Ze hebben vaak dingen gemist die andere jongeren wel leren, al is het maar tijdens een vakantiebaantje. Daarnaast missen ze door hun beperking veel informatie die andere jongeren vanzelf opdoen in bijvoorbeeld de wandelgangen. Daar leer je ook hoe je met elkaar en met opdrachten omgaat en, ik noem maar iets, wanneer je wel of niet je middelvinger mag opsteken."

Al met al hebben ze een slecht beeld opgebouwd van wat er van ze gevraagd wordt in het echte leven. Dit is een groot probleem als je aan het werk wilt en je verwacht dat de wereld om je heen rekening met je houdt. Wij moeten ze vaak bewust maken hoe belangrijk het is om op tijd te komen, hoe je met autoriteit omgaat en dat je niet zomaar wegblijft, maar van te voren met je baas overlegt wanneer je op vakantie wilt."

Aan de andere kant is er een enorme onbekendheid bij werkgevers. Die denken dat werken met doven ingewikkeld is. Met goede voorlichting, hulpmiddelen en coaching op het werk blijkt dan dat ze prima werknemers aan ze hebben. Wij vinden: je moet werkgevers nooit aanspreken op het zieligheidgehalte van mensen. Werkgevers willen goede werknemers en een dove werknemer moet zich dan vaak wat meer profileren of laten zien dat hij meerwaarde heeft. Doven en slechthorenden kunnen uiteraard uitstekende werknemers zijn."

Foto: Peter van Veen

Als werkgever en werknemer kun je goede bedoelingen hebben, maar door de organisatie van het werk, door bepaalde werkprocessen, kan het heel lastig zijn voor mensen met een beperking om goed te functioneren.

“Dat klopt. Wij kijken daar ook naar. Hoe kun je werkplekken aanpassen? Misschien dat iemand die niet in een kantoorruimte functioneert dit wel kan in een ruimte voor zich alleen. Soms kan de lichtval beter. Met hele simpele dingen kun je veel verbeteren. Vaak gaat het niet eens om technische oplossingen.

De andere kant van het verhaal is dat onze cliënten ook veel kunnen doen door beter voor zichzelf op te komen. Uit onderzoek blijkt dat het gebruik van gebarentolken op de werkvloer heel laag ligt. In heel Nederland maken slechts 400 doven hiervan gebruik. Wat wij ze leren: Je hebt recht op een tolk. Schakel die in op momenten dat je ze nodig hebt en ga niet zitten simpen als een ander dat niet voor je doet. Je moet voor je zelf opkomen.”

Wat is de meerwaarde van een re-integratiebureau voor zowel auditief als visueel beperkten?

“Ik kan me die vraag voorstellen. Er zijn echter veel overeenkomsten. Een praktische is de omvang van de doelgroepen. Ze zijn klein. Bundelen ligt daarom voor de hand.

Mensen met een visuele beperking zijn verbaal veel zelfstandiger dan auditief beperkten, maar ook zij missen veel signalen uit hun omgeving. Een andere overeenkomst is dat voor alle onze cliënten werken veel energie vraagt. Ze moeten zich extra inspannen. Dit wordt erg onderschat. Wij leggen dit constant uit aan werkgevers, maar ook aan het UWV.”

In Nederland is er een bedrijf, De Verbinding, dat alleen doven in dienst heeft. Hoe denk je over dit soort speciale voorzieningen?

“Wij hebben De Verbinding lange tijd ondersteund. Het was een goed initiatief. Gevaar van De Verbinding is echter dat je mensen bij elkaar zet die elkaar bij wijze van spreken vanaf de crèche al kennen. Het dovenwereldje is klein. De kans op wrevel onderling is groot en dit is niet te sturen door een leidinggevende want dan moet je wel heel goed gebaren kunnen aflezen. Probleem van De Verbinding vind ik ook dat ze alleen werk bieden aan timmermannen. Doven moeten in principe alle soorten werk kunnen doen.

Wij zien meer in gemengde vormen. Daar streven we ook naar. Dat betekent meerdere doven, blinden of mensen met een autistische stoornis bij een werkgever.”

Heeft Werkpad veel concurrenten?

“Die zijn er veel. De re-integratiebranche is een vrije sector. Wij hebben goed personeel met kennis van de doelgroep en van re-integratie en coachen. Wij vinden echter

Werkpad

Werkpad bestaat formeel sinds 1 mei 2009. In de organisatie zijn de re-integratieactiviteiten samengebracht van de Koninklijke Auris Groep, Viataal, Koninklijke Effatha Guyot Groep en Bartiméus. Hiervoor werkten ze onder de namen Fama (Arbeidscentrum Viataal en Bartiméus re-integratie en jobcoaching) en Bureau Arbeid.

Werkpad ondersteunt mensen met een ernstige visuele, auditieve en/of communicatieve beperking bij het vinden en behouden van werk. Dit gebeurt onder andere door re-integratie, begeleiding op de werkplek, uitvalpreventie, outplacement en ondersteuning van werkgevers.

De grootste opdrachtgever van Werkpad is het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen). Deze financiert een belangrijk deel van de trajecten naar werk voor mensen met een Wajong-, WIA- of WW-uitkering. Ook ondersteunt Werkpad mensen met een uitkering vanuit de Wet Werk en Bijstand (WWB) die door gemeenten wordt gefinancierd, begeleidt ze werkgevers en werknemers die bij langdurige ziekte in het kader van de Wet Poortwachter moeten re-integreren en verleent ze soms begeleiding aan mensen in de sociale werkvoorziening.

Werkpad begeleidt ruim duizend cliënten. Het grootste deel is doof, blind, zeer slechtziend of slechthorend, heeft een autistische stoornis. Er werken ruim zeventig mensen bij Werkpad. De meesten zijn arbeidsconsulent.

Werkpad heeft vestigingen in Almere, Amsterdam, Deventer, Ermelo, Goes, Groningen, Hoensbroek, Leeuwarden, Leiden, Rotterdam, Sint Michielsgestel, Houten, Zoetermeer en Zwolle.

dat je de concurrentie moet verslaan door de beste te zijn. Dit kan door goede resultaten, klantvriendelijk te zijn en door snel te reageren. Ik vind concurrentie een goede zaak. Dan kunnen mensen kiezen waar ze naar toe gaan.”

Autisten vormen een ‘groeimarkt’. Merken jullie dat ook?

“Zeker. Als wij willen kunnen we op deze doelgroep fors uitbreiden, maar daar zijn we voorzichtig mee. Wij willen een balans hebben in doelgroepen. Als de ene doelgroep fors uitbreidt, gaat dit haast altijd ten koste van de kwaliteit van het werk voor de andere groep. Bovendien zijn er voor autisten veel re-integratiebedrijven die voldoende kwaliteit kunnen leveren.”

Wat zijn de gevolgen voor jullie van de economische crisis?

“Het wordt moeilijker om mensen te plaatsen. Tegelijk krijgen wij meer cliënten die moeilijk te plaatsen zijn. Bijkomend probleem is dat de budgetten naar beneden worden bijgesteld. Wij moeten hetzelfde werk doen voor minder geld op een moeilijker arbeidsmarkt. Dit betekent dat wij efficiënter moeten gaan werken. Wij gaan vaker ‘nee’ zeggen tegen cliënten waarvan wij denken dat ze in deze markt onmogelijk aan een baan geholpen kunnen worden. Tegelijkertijd is dat ook goed voor hen. Je houdt ze dan geen dingen voor die niet reëel zijn.”

PETER VAN VEEN